DRUŠTVO ASOCIACIJA

—društvo nevladnih organizacij in posameznikov na področju kulture

PISARNA

Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ

Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244

+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si

www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA

38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA

1768875

TRR

SI56 61000 0014575 664

Ministrstvo za kulturo

Maistrova ulica 10
1000 Ljubljana

Ljubljana, 27. november 2026

Odziv Asociacije na javni poziv JP-AV-26

Spoštovana gospa ministrica,

v Asociaciji smo z začudenjem preučili Javni poziv za sofinanciranje slovenskih avdiovizualnih projektov v počastitev 35. obletnice osamosvojitve Republike Slovenije (JP-AV-26), ki ga je Ministrstvo za kulturo objavilo 12. novembra 2026[1].

Pridružujemo se opozorilom in zahtevam Zveze društev slovenskih filmskih ustvarjalcev (ZDSFU), ki je v dopisu z dne 26. novembra izpostavila številne strokovne, institucionalne, finančne in postopkovne pomanjkljivosti poziva[2]. Tako kot kolegice in kolegi s filmskega področja podpiramo dodatno financiranje avdiovizualne ustvarjalnosti, izboljševanje pogojev dela ustvarjalcev ter umetniško obravnavo slovenske zgodovine.

Vendar konkretni poziv odpira vprašanja, ki pomembno presegajo filmsko področje. Zadevajo način, na katerega aktualno vodstvo ministrstva določa prioritete javnega financiranja kulture ter zagotavlja njegovo gospodarnost, transparentnost, strokovnost in enakopravnost prijaviteljev.

Meseci negotovosti za kulturni sektor, naglica pri vzpostavljanju novih instrumentov

Leto 2026 na področju javnega financiranja kulture še vedno zaznamujejo zastoji pri izvajanju razpisnih postopkov, njihovo ustavljanje, dolgotrajno čakanje na odločitve ter zmanjševanje oziroma opuščanje že predvidenih razvojnih ukrepov[3].

---

[1] Ministrstvo za kulturo RS, *Javni poziv za sofinanciranje slovenskih avdiovizualnih projektov v počastitev 35. obletnice osamosvojitve Republike Slovenije (JP-AV-26)*, objavljen 12. 11. 2026, besedilo poziva in prijavna dokumentacija. Dostopno na: https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/javni-poziv-za-sofinanciranje-slovenskih-avdiovizualnih-projektov-v-pocastitev-35-obletnice-osamosvojitve-republike-slovenije/

[2] Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev, *Javni poziv za sofinanciranje slovenskih avdiovizualnih projektov v počastitev 35. obletnice osamosvojitve Republike Slovenije (JP-AV-26)*, dopis Ministrstvu za kulturo z dne 26. 11. 2026.

[3] Asociacija, Kulturna varovalka in Sindikat Zasuk, javni poziv Ministrstvu za kulturo z dne 13. 11. 2026 ter nadaljnji odziv, predstavljen v objavi *Poziv Ministrstvu za kulturo: odpravite zastoje pri razpisnih postopkih*, 20. 11. 2026. Dostopno na: https://www.asociacija.si/si/2026/11/20/poziv-ministrstvu-za-kulturo-

Od julijske omejitve izvajanja postopkov financiranja dalje v Asociaciji skupaj z drugimi predstavniki kulturnega sektorja opozarjamo, da posledice takšnega ravnanja niso zgolj administrativne. Ogrožajo načrtovanje in izvajanje kulturnih programov in projektov, delovna mesta, mednarodna sodelovanja ter možnosti dostojnega plačevanja kulturnega dela. Tudi ponovni zagon posameznih postopkov ne odpravlja posledic večmesečne negotovosti, še posebej, kadar so nadomestni instrumenti finančno skromnejši ali vsebinsko manj ugodni.

V oktobrski analizi rebalansa državnega proračuna smo opozorili, da so se kljub povečanju skupnega obsega proračuna ministrstva sredstva podprograma Mediji in avdiovizualna kultura zmanjšala za 1.209.152 evrov, na 26.266.010 evrov. Ministrstvo v obrazložitvah rebalansa samo navaja, da bo financiranih manj medijskih projektov in da nekaterih podpornih ukrepov, predvidenih z novim Zakonom o medijih, ne bo izvedlo. Med ustavljenimi instrumenti sta tudi poziva za sofinanciranje novinarskih delovnih mest in digitalnih naročnin[4].

Medtem ko številni izvajalci javnega interesa v kulturi že mesece čakajo na odločitve ministrstva, je to tik pred koncem proračunskega leta vzpostavilo nov namenski instrument v višini 250.000 evrov, katerega sredstva naj bi bila porabljena še v tekočem letu.

Ne vemo, ali so bila sredstva za novi poziv prerazporejena iz drugih podpornih instrumentov. Vendar že razkorak med dolgotrajnim odločanjem pri obstoječih postopkih in naglico pri vzpostavljanju novega terja pojasnilo o tem, kako ministrstvo določa prioritete javnega financiranja kulture.

Ali ministrstvo pri lastnem ravnanju spoštuje standarde, na katere se sklicuje?

V odgovoru na skupni poziv Asociacije, Sindikata ZASUK in Kulturne varovalke je ministrstvo z dne 16. novembra[5] poudarilo svojo dolžnost zagotavljanja zakonite, transparentne in gospodarne porabe javnega denarja. Notranje preglede nekaterih kohezijskih projektov je utemeljilo tudi s sumi favoriziranja posameznih prejemnikov v času prejšnjega vodstva.

Pričakujemo, da bo ministrstvo standarde, na katere se sklicuje pri presoji postopkov prejšnjega vodstva, najmanj enako dosledno uveljavljalo pri postopkih, ki jih vzpostavlja samo.

---

odpravite-zastoje-pri-razpisnih-postopkih/

[4] Asociacija, *Rebalans proračuna 2026: spremenjene usmeritve kulturne politike ali pragmatična prilagoditev?*, 9. 10. 2026. Dostopno na: https://www.asociacija.si/si/2026/10/09/rebalans-proracuna-2026-spremenjene-usmeritve-kulturne-politike-ali-pragmaticna-prilagoditev/

[5] Ministrstvo za kulturo RS, *Ministrstvo za kulturo zavrača navedbe sindikata Zasuk, Asociacije in Kulturne varovalke*, 16. 11. 2026. Dostopno na: https://www.gov.si/novice/2026-11-16-ministrstvo-za-kulturo-zavraca-navedbe-sindikata-zasuk-asociacije-in-kulturne-varovalke/

Prav v tem pogledu zasnova poziva JP-AV-26 posebej čudi.

Sredstva se dodeljujejo po vrstnem redu prispetja popolnih vlog do njihove porabe. Merila se vrednotijo z DA ali NE, pri čemer nobeno neposredno ne vrednoti umetniške kakovosti scenarija, njegove izvirnosti, dramaturške zasnove ali razvojnega potenciala, za sofinanciranje pa zadostuje izpolnjevanje osmih od desetih meril. Poziv ne določa niti najvišjega zneska sofinanciranja posameznega projekta niti meril za presojo utemeljenosti njegove finančne konstrukcije.[6] Za primerjavo: Slovenski filmski center (SFC) je v letošnjem razpisu za razvoj slovenskih igranih filmskih projektov za razvoj posameznega scenarija predvidel največ 20.000 evrov, 80 odstotkov možnih točk pa namenil vrednotenju sinopsisa in scenarija[7].

Ne nasprotujemo višjim zneskom ali stoodstotnemu financiranju razvoja scenarijev. Nasprotno. Vendar pravočasna poraba proračunskih sredstev še ne pomeni njihove gospodarne porabe. Kako namerava ministrstvo presojati gospodarnost financiranja umetniških projektov, če ne vrednoti niti njihove umetniške kakovosti niti utemeljenosti predvidenih stroškov?

Posebej problematična je časovnica poziva. Prijavitelji morajo do 12. decembra predložiti med drugim osnutek scenarija, sinopsis, načrt razvoja in dokazila o urejenosti avtorskih pravic, dodeljena sredstva pa porabiti še v letu 2026. Splošni rok za prevzem proračunskih obveznosti se izteče že 21. decembra.[8]

Kombinacija kratkega prijavnega in izvedbenega roka ter dodeljevanja sredstev po vrstnem redu prispetja izrazito privilegira prijavitelje z vnaprej pripravljenimi projekti. Čeprav navedene okoliščine same po sebi še ne dokazujejo favoriziranja konkretnih prijaviteljev, ustvarjajo pogoje, v katerih je tveganje zanj povečano.

Od ministrstva, ki zaradi takšnih sumov preverja druge postopke, bi pričakovali toliko večjo skrb za vzpostavljanje varovalk pred favoriziranjem pri lastnih instrumentih financiranja.

Institucionalna avtonomija in pravna podlaga poziva

Država je za spodbujanje filmske in avdiovizualne ustvarjalnosti ustanovila

---

[6] Ministrstvo za kulturo RS, besedilo javnega poziva JP-AV-26, zlasti 4. točka (Pogoji financiranja, okvirna vrednost razpoložljivih sredstev in višina sofinanciranja), 5. točka (Kriteriji) in 6. točka (Rok za oddajo vlog na javni poziv, vsebina in oddaja vlog).Razpisna dokumentacija je dostopna na: https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/javni-poziv-za-sofinanciranje-slovenskih-avdiovizualnih-projektov-v-pocastitev-35-obletnice-osamosvojitve-republike-slovenije/

[7] Slovenski filmski center, *Javni razpis za sofinanciranje razvoja slovenskih igranih filmskih projektov – 2026*, objavljen 24. 4. 2026, merila za vrednotenje razvoja scenarijev in določbe o najvišji višini sofinanciranja. Besedilo javnega razpisa je dostopno na: https://www.sfc.si/media/tenders/2026/04/24/besedilo_javnega_razpisa_-_igrani.pdf

[8] Pravilnik o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2026, prvi odstavek 1. člena, objavljen 30. 9. 2026, SOP 2026-01-2190. Dostopno na: https://pisrs.si/pregledPredpisa?sop=2026-01-2190

Slovenski filmski center ter zakonsko opredelila njegove naloge in samostojnost pri njihovem izvajanju. Takšna ureditev omogoča ustrezno ločevanje oblikovanja kulturne politike od strokovnega odločanja o izbiri posameznih umetniških projektov. Kot opozarja ZDSFU, je ministrstvo tudi ob 30. obletnici osamosvojitve zagotovilo namenska sredstva za filmsko ustvarjalnost, vendar je razpisa izvedel SFC v okviru uveljavljenih strokovnih postopkov[9].

Manj uspešen precedens neposrednega financiranja s strani ministrstva poznamo iz leta 2021, ko je bil objavljen dvomilijonski razpis za ekranizacijo romana Draga Jančarja *To noč sem jo videl*, pozneje ustavljen na zahtevo imetnika avtorskih pravic.[10]

Zakaj ministrstvo tokrat ponovno vzpostavlja poseben mehanizem financiranja zunaj rednega sistema?

Vprašanje ni zgolj kulturnopolitično, temveč tudi pravno. Besedilo poziva se sklicuje na shemo državnih pomoči BE02-2399342-2016/II oziroma njene dopolnitve. Iz mnenja Ministrstva za finance št. 440-37/2023/5[11] z dne 21. decembra 2023 pa izhaja, da o izbiri avdiovizualnih del za sofinanciranje odloča SFC po postopkih in merilih iz ustreznih pravilnikov. Mnenje določa tudi obveznost priglasitve sprememb pravne podlage sheme Ministrstvu za finance.

Ali je bila shema naknadno spremenjena tako, da omogoča neposredno izvajanje poziva na ministrstvu? Če je bila, pričakujemo objavo ustrezne pravne podlage in mnenja Ministrstva za finance.

V luči 103. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo[12] pričakujemo tudi utemeljitev izbire javnega poziva namesto javnega razpisa. Razlika med postopkoma ni zgolj administrativna, temveč zadeva samo podlago za izbiro projektov. Zakaj ministrstvo meni, da je za razvoj umetniških del ustrezen postopek, ki ne predvideva primerjalnega vrednotenja njihove kakovosti?

---

[9] Slovenski filmski center, *Javni razpis za sofinanciranje razvoja scenarija na področju slovenskega igranega in dokumentarnega celovečernega filma 2020 na temo 30. letnice neodvisnosti Republike Slovenije*, 25. 9. 2020, ter *Javni razpis za sofinanciranje realizacije na področju slovenskega filma v počastitev 30. obletnice razglasitve in obrambe samostojne Republike Slovenije*, 16. 4. 2021. Glej tudi dopis ZDSFU z dne 26. 11. 2026, str. 1–2.

[10] Ministrstvo za kulturo RS, *Javni projektni razpis za sofinanciranje AV mini serije na podlagi literarne predloge, romana Draga Jančarja To noč sem jo videl (JPR-AVP-2022)*, objavljen 3. 9. 2021; Ministrstvo za kulturo RS, obvestilo o umiku razpisa na željo Draga Jančarja. Dostopno na: https://www.gov.si/novice/2021-09-03-javni-razpis-za-sofinanciranje-ekranizacije-jancarjevega-romana-to-noc-sem-jo-videl/

[11] Ministrstvo za finance RS, *Mnenje o skladnosti sheme državne pomoči »Sofinanciranje projektov za AV medije« (št. prigl.: BE02-2399342-2016/II)*, št. 440-37/2023/5, 21. 12. 2023, II. točka izreka in obrazložitev, str. 3. Dostopno na: https://www.sfc.si/media/cms/attachments/2024/01/22/MK-AV_mediji_podaljsanje_21-12-2023_P.pdf

[12] Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), 103. člen (uporaba postopkov), prvi in drugi odstavek.

Pluralnost umetnosti ali promocija države?

Država lahko legitimno spodbuja umetniško obravnavo pomembnih zgodovinskih dogodkov in razvoj nacionalne filmske produkcije. Vendar mora to početi na način, ki omogoča raznolikost umetniških izrazov in ohranja neodvisno strokovno presojo. Pri obravnavanem pozivu je pomenljivo, da je med merili promocija Republike Slovenije, ne pa tudi umetniška kakovost projekta. Obenem osamosvojitev, na katero se poziv sklicuje v naslovu, sploh ni določena kot obvezna tema projektov.

Nekatera merila poziva so sorodna že uveljavljenim kulturnim testom na področju državnih pomoči za avdiovizualno industrijo[13]. Vendar preverjanje kulturne vsebine projekta in vrednotenje njegove umetniške kakovosti opravljata različni funkciji. Prvo drugega ne more nadomestiti.

V svojih nedavnih izjavah ob Festivalu slovenskega filma je ministrica poudarila pomen pluralnosti, raznovrstnosti umetniških izrazov in spoštovanja avtonomije festivalskih selektorjev[14]. V Asociaciji ta načela zagovarjamo in pričakujemo, da se bodo odražala tudi v konkretnih podpornih mehanizmih ministrstva. Pluralnost umetniškega ustvarjanja namreč vključuje tudi prostor za kritične in medsebojno nasprotujoče si interpretacije družbe in zgodovine. Bi denimo ministrstvo kot prispevek k obeležitvi osamosvojitve in promociji Republike Slovenije prepoznalo tudi umetniško delo, ki bi obravnavalo usodo izbrisanih? Po kakšnih merilih bi o tem odločalo?

Svoboda umetniškega ustvarjanja, ki jo zagotavlja 59. člen Ustave Republike Slovenije, ni zgolj vprašanje odsotnosti neposrednih posegov v umetniško delo. V okolju, kjer so javna sredstva eden ključnih pogojev za nastajanje umetniških del, na možnosti njenega uresničevanja pomembno vpliva tudi način dodeljevanja teh sredstev.

Prav zato strokovna in institucionalna avtonomija nista privilegij posameznih strokovnih skupnosti, temveč varovalki javnega interesa v kulturi.

Poziv Ministrstvu za kulturo

V Asociaciji Ministrstvo za kulturo pozivamo:

1. Da ustavi izvajanje javnega poziva JP-AV-26 in do razjasnitve izpostavljenih vprašanj ne izdaja odločb o sofinanciranju.

2. Da javno predstavi pravno podlago za neposredno izvajanje poziva na

---

[13] Pravilnik o denarnih povračilih za filmsko in avdiovizualno industrijo, Uradni list RS, št. 131/21, 2. člen. Besedilo dostopno na: https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2021-01-2732/pravilnik-o-denarnih-povracilih-za-filmsko-in-avdiovizualno-industrijo

[14] Ministrstvo za kulturo RS, *Ministrica za kulturo ob neuvrstitvi filma Exodus 1945: Naša kri na Festival slovenskega filma*, 9. 10. 2026. Dostopno na: https://www.gov.si/novice/2026-10-09-ministrica-za-kulturo-ob-neuvrstitvi-filma-exodus-1945-nasa-kri-na-festival-slovenskega-filma/

ministrstvu, njegovo skladnost z veljavno shemo državnih pomoči, razloge za izbiro javnega poziva ter strokovne podlage za oblikovanje njegovih meril.

3. Da zagotovi preglednost postopka z objavo sestave strokovne komisije, podatkov o prejetih vlogah in datumih njihovega prispetja ter predvidene časovnice odločanja in izvedbe projektov.

4. Da pojasni izvor sredstev za izvedbo poziva, njihovo razmerje do sredstev, namenjenih SFC, in morebitne prerazporeditve na proračunski postavki 131089 – Programi za avdiovizualne medije ter v skladu s predlogom ZDSFU zagotovi sredstva SFC za izvedbo strokovno ustreznega postopka financiranja.

5. Da javno predstavi aktualno stanje ustavljenih, zamaknjenih in še nezaključenih razpisnih postopkov ter konkretno časovnico njihovega zaključevanja oziroma izvedbe nadomestnih instrumentov.

6. Da pri vseh postopkih javnega financiranja kulture dosledno zagotavlja enotne standarde zakonitosti, transparentnosti, gospodarnosti, strokovnosti in enakopravne obravnave ter spoštuje vzpostavljene mehanizme strokovne in institucionalne avtonomije.

Javno financiranje kulture ne more temeljiti na negotovosti rednih podpornih mehanizmov in hkratnem vzpostavljanju posebnih instrumentov z drugačnimi, manj zahtevnimi standardi strokovnega odločanja.

Od ministrstva pričakujemo, da bo pri lastnem ravnanju izkazovalo najmanj enake standarde, kot jih zahteva od prijaviteljev, prejemnikov javnih sredstev in izvajalcev postopkov, ki so jih vzpostavila njegova prejšnja vodstva.

S spoštovanjem,

Društvo Asociacija